

Svedočenje o policajcu koji je spasao bošnjačkog dečaka

Author: [Velma Šarić](#)

Na suđenju Tolimiru je bilo reči o tome kako je bivši pripadnik vojske bosanskih Srba izveo jednog šesnaestogodišnjaka iz grupe muškaraca koji su kasnije ubijeni.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 684, 18. mart 2011.)

Na suđenju Zdravku Tolimiru pred Haškim tribunalom, ove sedmice je posvedočeno da je bivši policajac spasao šesnaestogodišnjeg Bošnjaka od ubistva koje bi izvršili pripadnici vojske bosanskih Srba (Vojska Republike srpske, VRS).

Tolimir je bivši pomoćnik komandanta za vojno-obaveštajni rad i bezbednost pri generalštabu VRS-a, a tereti se po osam tačaka optužnice za genocid, zaveru u cilju činjenja genocida, istrebljenje, ubijanje, proterivanje, te prisilno razmeštanje stanovništva i deportaciju Bošnjaka iz Srebrenice i Žepe u julu 1995.

Na zasedanju u okviru kojeg su saslušanja uglavnom bila održana iza zatvorenih vrata, ove sedmice je svedok PW054 – muškarac iz Bijeljine, koji je bio vojnik VRS-a sve dok se u avgustu 1994. nije priključio policiji bosanskih Srba – na poziv tužilaštva dao iskaz uz mere zaštite lika i glasa.

U julu 1995. godine, PW054 je izveo jednog šesnaestogodišnjeg Bošnjaka iz grupe bošnjačkih zatočenika koje su kasnije – prema navodima tužilaštva – pobili pripadnici VRS-a.

PW054 je pred Tribunalom već svedočio 2006. godine, na suđenju Vujadinu Popoviću, a u okviru procesa koji je vođen protiv sedmorice vojnih i policijskih zvaničnika bosanskih Srba okrivljenih za genocid i druge zločine počinjene 1995. u Srebrenici i Žepi.

Sud je odlučio da svedočenje sa suđenja Popoviću bude uključeno u zapisnik, ali i da će sažetak tog iskaza biti čitan samo na saslušanjima koja su zatvorena za javnost.

Sve što se moglo čuti na javnom delu zasedanja bilo je to kako se – u sklopu nečega o čemu se govorilo kao o operaciji „čišćenja terena“ – grupa Bošnjaka predala jedinici VRS-a čiji je svedok bio pripadnik.

Nakon pada Srebrenice, ti Bošnjaci su pokušavali da se probiju prema Tuzli. Među njima je bio i šesnaestogodišnjak koga je svedok, prema navodima tužilaštva, spasao.

Većina dokumenata koji su pokazani prilikom tužiočevog ispitivanja svedoka nisu predočeni publici.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Tolimir se pozivao na svedokovu izjavu u kojoj je on rekao da mu je komandujući oficir kazao kako „niko iz te mase civila i vojnika koja je napuštala Srebrenicu ne sme biti pušten“.

Svedok je naveo reči svog komandanta, koji je kazao kako „ni muva ne sme da prođe“ – što je, prema Tolimirovoj sugestiji, bila instrukcija da se zaustavi svako dalje napredovanje prema srpskim položajima, a ne naredba da se ubiju svi ljudi na koje naiđu.

Svedok je zauzvrat ostao pri stavu da se radilo o naredbi da se ubije svako koga bude srela njegova jedinica.

Tolimir je izrazio sumnju i u svedokovu procenu mladićeve životne dobi, pošto je PW054 – u izveštaju koji je Tolimir citirao – u jednom trenutku rekao da je mladić bio star između „16 i 20“ godina.

„Da li Vam je poznata njegova godina rođenja?“, pitao je Tolimir. „To bi nam omogućilo da tačno izračunamo.“

„Kada sam ga pitao koliko mu je godina, on mi je rekao“, odgovorio je svedok. „Ne znam da li je lagao, ali mi je rekao datum rođenja i kada sam ga pitao koliko mu je godina, on mi je rekao da ima 16. To je to.“

„Dakle, verovali ste mu da ima 16 godina?“, pitao je Tolimir. „Da li biste bili u stanju da nam kažete je li on možda ipak bio stariji?“

„Mislim da bih. Da je bio stariji, to bi se i videlo“, odgovorio je svedok.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Tolimir je nameravao da spomene još jednog zaštićenog svedoka, ali je tužilac Nelson Tejer (Nelson Thayer) tvrdio kako „svrha zaštite nije u tome da se zaštiti svedok, nego i da se zaštite ostali svedoci.“

„Upravo zbog toga svedoku ne bi trebalo reći da su i drugi svedoci došli ovamo da svedoče. To je činjenica koju ne bi trebalo otkrivati, nešto u šta su upućene isključivo strane u sporu.“

Tejer je primetio da je PW054 bio „zainteresovan da sazna šta se tokom proteklih 15 godina događalo sa tim svedokom i da ga je tražio“, ali je upozorio na to da „nije svrha ovog procesa da na bilo koji način otkriva takve podatke“.

Na pitanje sudskog veća da li je čuo šta se dogodilo šesnaestogodišnjem dečaku koga je spasio u julu 1995., PW054 je rekao kako zna da je on „preživio“.

„To mi je rekla međunarodna policija“, kazao je on. „Strana policija, posle rata. Oni su mi rekli da je on živ.“

Potom ga je sudija Priska Matimba Nijambe (Prisca Matimba Nyambe) upitao kako je došlo do toga da se povodom dečaka obratio vlastima.

„Bio sam nekim poslom u Tuzli, pa sam želeo da saznam šta se dešava s njim, pošto su postojale izvesne naznake – neki su govorili da je živ, a neki da nije“, kazao je svedok.

Prva optužnica protiv Tolimira – koji se brani samostalno – objavljena je 25. februara 2005. Hapšenje je usledilo 31. maja 2007. U decembru 2009., okrivljeni se izjasnio kao nevin po svim tačkama optužnice.

Suđenje se nastavlja naredne sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Location: Balkans

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedo%C4%8Denje-o-policaјcu-koјi-je-spasao-bo%C5%A1nja%C4%8Dkog-de%C4%8Daka>